

Seminar om museumslovens kapitel 8 og Nyere Tid, Odense 17. august 2004.

I alt 37 tilmeldte til seminaret. I forhold til den udsendte dagsorden skete der det, at tre indlæg faldt ud. Bortset fra det beklagelige i, at vi mistede nogle spændende indlæg, så betød det, at dagen var præget af god tid til drøftelser og spørgsmål, og vi fik den debat, der alt for ofte ikke er tid til. Blandt de konkrete resultater af dagens snak skal fremhæves:

1. Nedrivninger:

Alle, der har eksempler på, hvordan konkrete nedrivningssager er gået galt (at kommunen ikke har givet besked, før nedrivningen er foretaget, at kommunen har tilladt nedrivning af bevaringsværdige bygninger (med eller uden museets vidende, at kommunen ikke har reageret med at forlange nedrevne bygninger tilbageført mv.) skal sende sagsresumé, gerne med fotos, til Peter Sorenus, Kroppedal museum, e-mail:

2. Ad-hoc gruppen:

Der er fortsat basis for og behov for at arbejde videre med kap. 8 og nyere tid. Ad-hoc-gruppen, bestående af Anders Myrtue, Odense, Inger Wiene, København, Peter Sorenus, Kroppedal, Harriet M. Hansen, Middelfart, arbejder videre.

3. Næste møde:

Antagelig i efterår 2005. Mødet afholdes på Silkeborg Museum.

Kort sammendrag af dagens forløb

Peter Sorenus, Kroppedal, bød velkommen. Dagens hovedtema ud over at belyse vores arbejde med kap. 8 er at se på, hvad museerne får ud af arbejdet. Bringer den tid, vi bruger på plansager, byggesager mv. os videre i det egentlige arbejde med forståelsen af vore lokalområder? Hvad kan vi bruge vores indsats til - og hvad bruger vi den faktisk til.

Internet og Kulturarven

Lene Skodborg, Kroppedal.

Kroppedal havde 7.887 sager i 2003. De får sagerne på e-mail-lister og svarer via e-mail. De svarer altid, når listen er gennemgået (F.eks. Intet at bemærke) Det er på mange måder en meget tavs kommunikation. LS bruger især 2 hjemmesider i det daglige.

1) www.krak.dk.

Denne kan give placeringen af bygningen - f.eks. hvor på en vej, adressen ligger.

2) www.netborger.dk /ejendomsfakta/

Her kan man finde en række oplysninger om bygningerne, f.eks. BBR-oplysninger - og ikke mindst et luftfoto over bebyggelsen, der kan være nyttigt.

Det er langt fra alle byggesager, LS går videre med. At anvende netborger tager mellem 2 og 10 min. pr. sag, alt afhængig af bebyggelsens omfang.

Nogle kommuner indsender nabo-høringer, men det sker meget lemfældigt.

I øvrigt synes LS, at vi har et problem over for de boligbebyggelser fra 1940erne og frem. Tager vi ikke hånd om dem, forsvinder de totalt i ombygninger mv.

Anette Hoff, Horsens, registrerer alle nedrivningssager digitalt og lægger ind i DMI. Ca. 1.000 sager pr. år i Horsens, ca. 2.000 fra de andre kommuner.

Hanne Larsen, KUAS, anbefalede, at de sager, man gør noget ved, bliver til museumssager. Hun gjorde opmærksom på, at det ikke er krav om svar på kommunernes lister.

Henrik Harnow, Odense, mente, at disse kap.8 sager mest af alt øger tilfældigheden i vor dokumentation. Anders Myrtue, Odense, fastslog, at deres prioritering er benhård. OBM har et forskningsarkiv på ca. 1.000 gårde over hele Fyn. Disse følges tæt. F.eks. er man meget interesseret i nedrivninger af f.eks. sule-længer.

Per Grau Møller, Kartografisk dokumentationscenter, var desværre syg, så vi kom ikke til at høre om deres projekter om kulturmiljø-registrering på amtsplan.

KUAS havde måttet melde fra vedr. brugen af Regin i forbindelse med kap. 8.

Samarbejdet med myndighederne

Britta Mosdal, Djurslands Museum:

BM har en købstad + 2 landkommuner, ca. 35.000 indb. I 2002 var der ca. 2.000 byggesager + 8 lokalplaner, i 2003 var der 800 byggesager, 12 lokalplaner.

7 sager blev valgt ud til nærmere gennemgang. Der blev rejst en fredningssag.

Generelt må man sige, at samarbejdet med forvaltningen fungerer. Kommunens sagsbehandlere er meget hjælpsomme.

Derimod er BM ikke tilfreds med den museale del. Hun sidder som eneste nyere-tids inspektør og er samtidig leder. Har simpelthen ikke tid til at gøre det godt nok. Eller res-sour-cer til det i øvrigt. Hvad får vi ud af kap 8?:

Positivt: Udvidet lokalkendskab

Negativt: Frustration over manglende ressourcer (tid/penge)

Frustration over de lokale politikeres situation og manglende forståelse for det antikvariske arbejde.

BM ønsker en ny museumslov, der giver bedre muligheder. Det burde være et krav, at alle kommuner har et museum, og det museum får tilstrækkelige midler. Som det er nu, føler BM, at det har karakter af missionær-arbejde.

Ea Matzon, Sorø, har bedt Hanne Larsen, KUAS, om et skema til kvalitetsvurdering. Det kan være med til at åbne kommunens øjne. Dertil kommer brugeroplysninger og positiv kampagner.

Liselotte Mygh, Falster. Havde en case fra et herregårdsmiljø, hvor folkelig opbakning var med til at fremme sagen.. Det er vigtigt, at vi som museumsfolk kan rage op og kan agere også uden for lovens direkte rammer.

Keld Dalsgård, Silkeborg. Vi har en ekstra opgave med oplysning. Omtalte en sag i Silkeborg, hvor man rev en bygning ned for siden at genopbygge den ikke så langt fra det oprindelige sted. Så var alle glade, men KD kaldte det at lave "en plastisk operation på den nye kone, så hun kom til at ligne den gamle".

Anders Myrtue, Odense.

OBM har foruden sit "almindelige" område også et regionalt ansvar for fynske bøndergårde i 32 kommuner. Desuden ansvar for 20 kommuner på det arkæologiske område. I forbindelse med den nye museumslov fik de 10 nye kommuner at dække for nyere tid. Kommuner, der ikke bidrager til OBM.

AM har haft kontakt med disse kommuner her i sommer. Han inviterer borgmester, teknisk direktør mv. ind på OBM og viser dem, hvad det er for en størrelse - udstillinger, værksteder, arkæologi, mv. Så viser han dem, hvad der sker med de sager, der kommer til OBM. Hvordan man gennemgår dem og vurderer. Og her har han to niveauer: et niveau for kommuner, der ikke bidrager. Her vender han sig om, ser på sine hylder, hvad han har. Intet. Nå det var den arkivalske kontrol. Det andet niveau for dem, der bidrager. Original I kort, internet, map-info, etc. Alle kan forstå, at det kræver en indsats, og det fine er, at de godt kan og vil med på den. AM udformer en egentlig kontrakt og 5 kr. pr. indbygger - og indtil videre har to kommuner skrevet under.

AMs indlæg vakte berettiget opsigt, og han lovede at lade sit kontrakt-forslag gå med referatet ud.

Bygningssagernes indhold og behandling

Grete Rung, Roskilde:

Roskilde Museum dækker 6 kommuner og har 3 filialer med en 4. på vej. Hun tager sig af Roskilde + de kommuner, der ikke har filial.

Arkæologerne og Nyere tid giver samlet svar. Hun bruger meget regionplanen på nettet. GR reagerer mest på **nedrivninger**.

Hun er rimelig tilfreds med den måde, kap. 8 forvaltningen kører i Roskilde.

Det største problem er at få alle kommuner til at sende regelmæssigt og ofte nok. Bygningerne er ofte revet ned, når hun kommer - selvom hun reagerer prompte. Kommunen foretager sig ingenting. Man er bange for at lægge sig ud med borgerne. Det er faktisk blevet værre i GRs tid.

Roskilde Museum får faktisk noget ud af det:

fotodokumentation

følger tidens forandringer

afledt effekt: kontakt med kommunerne.

GR har ca. 40 lokalplaner om året og ca. 30 andre sager.

GR føler, at vi gør en forskel. Vi slår et slag for kulturarven. Det kan være svært at definere hvordan. Men det nytter at arbejde med lokalplaner. Det svære er at få materialet fra kommunen. Der har været et godt samarbejde med Roskilde siden 1985, og kommuneatlasset bliver brugt godt. For GR at se når man længere med dialog end med konfrontation.

Henrik Harnow, Odense: Hvordan bliver lokalplanerne forvaltet. HH oplever selv, at lokalplaner ikke virker, hvis vi er oppe mod store økonomiske interesser.

Peter Sorenus, Kroppedal, spurgte, om Roskilde ser dispensationssagerne. Men GR kan ikke huske et eksempel.

Liselotte Mygh, Falster, diskuterer lokalplaner med bevaringsforeningen og skriver samlet responsum.

Gunnar Solvang, Køge.

Køge Museum har lang erfaring med arbejdet med disse sager. Han har 4 kommuner. Han følger ikke alle byggesager og får kun lejlighedsvis oplysninger om nedrivninger. Han lægger det væsentligste arbejde i lokalplanerne. Får i øvrigt meget på eget initiativ.

Et materiale han bruger flittigt, er original I kort for hele området. Men et sted, han savner oplysning, er ved opgivelse af fredning.

GS efterlyser:

ensartet materiale fra kommunerne

Mere reaktion på de bemærkninger, museet indsender. Det faglige må vige fra det politiske. GS ser gerne KUAS som en medspiller over for kommunen. Det er en falliterklæring, at vi kun har Naturklagenævnet. Og så savner han finansiering af kap. 8.

Inger Wiene, København.

København bruger ikke edb-lister til byggesager, og IW ser kun udvalgte sager, ca. 2 om ugen. Også hun bruger mest på arbejdet med lokalplaner. Hun har set faktiske resultater mindst 2 gange. Hun vil satse sin tid på udpegning af bevaringsværdige bygninger.

Det mest kontante resultat, hun får, er mange fotos. Hun finder, at det er et problem med registrering af byggesagerne og efterlyser en database.

Melding fra KUAS

Hanne Larsen, KUAS.

Der blev udsendt et udkast til vejledning sidste sommer. En opdatering af teksten afventer flere regionale møder. Hun fandt, at møderne på amtsplan var meget frugtbare og f.eks. i København havde det været positivt at få trukket de store entreprenører med ind i billedet, da de jo er de første til at udtænke de planer, vi gerne vil have indflydelse på. Så de amter, der endnu ikke har fastlagt møde, kan bare melde sig.

Der er forsøgt at få en central forhandling med Kommunernes Landsforening vedr. kap. 8 med henblik bl.a. på finansiering. Men KL afviser blankt. Derfor spændende med Odenses vej. I øvrigt kan man forestille sig, at kommunalreformen vil medføre ændringer.

KUAS kan medvirke ved sagerne. Det er faktisk muligt. Naturklagenævnet beder KUAS komme med en udtalelse. Liselotte Mygh, Falster har brugt KUAS, bygninger, til støtte over for kommunen. Hvordan det går, set fra KUAS' bæk? HL mener, at vi er på vej, men for mange museer/kommuner står udenfor. Vi må finde en model for arbejdet. Og så håbe og arbejde for, at KL kommer på banen.

Opsamling

Harriet Hansen, Middelfart. syntes, at vi faktisk er kommet videre siden første møde på Københavns Bymuseum i februar 2003. Men der er stadig frustrationer over, at vi gør for lidt, fordi vi har for lidt tid og for få ressourcer, og har for lidt gennemslagskraft.

Vedr. vore arbejds gange synes rutinen at være nogenlunde på plads.

De største problemer forekommer at være:

1. Nedrivninger, hvor kommunen melder ud for sent og ikke følger op
2. Der er stadig kommuner, der ikke sender lister mv. regelmæssigt og ofte nok.
3. Vi savner en systematisk form for registrering, akkumulering, af vort arbejde.

Lene Skodborg savner en større opmærksomhed over for bebyggelser fra efterkrigstiden. Hvad gør vi/skal vi gøre/kan vi gøre over for de nyere boligområder, når planlæggerne handler mis med dem?

Hvorvidt museerne drager fuld nytte af arbejdet, synes at være et åbent spørgsmål. Arbejdet fremover må vise, om vi skal satse på en lovændring, når en revision af loven kommer på tale. Indtil videre må arbejdet gå ud på at leve op til loven på en rimelig måde.

Hvad gør vi fremover:

- ensartet materiale fra kommunerne ville være ønskeligt
- arbejde på en finansiering af kap.8
- måske kurser på Museumshøjskolen i forvaltning af kap.8?

Og endelig spurgte HH, om der var ønsker om et tilsvarende møde, f.eks. om 1-1½ år.

Der var klart stemning for et nyt møde, og forslag til dagsorden var en debat om de prioriteter, vi vælger i vort arbejde.

Mht. nedrivninger var følelsen, at der skal ske noget snart. Man burde sende en kronik til Politiken, men måske væsentligst få lavet et corpus af gode eksempler på nedrivningssager, hvor det er gået helt galt. Man enedes om, at alle med sådanne eksempler indsender disse snarest til Peter Sorenus, Kroppedal.

Ad-hoc-gruppen aftalte efter mødet, at næste møde holdes i Silkeborg på invitation fra Keld Dalsgaard. I mødet vil blive indlagt en byvandring, hvor vi skal se på konkrete eksempler på kommunal forvaltning af kulturarven.

Ref. HH